

Аналіз системи професійно-технічної освіти вчителів та управління нею в Українській інженерно-педагогічній академії (УІПА)

Інституційний аналіз

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Цей проект фінансується за підтримки Європейської комісії.

Підтримка Європейською комісією випуску цієї публікації не означає схвалення змісту, який відображає лише думки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, що міститься в ній.

Erasmus+ Project:	Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації професійно-технічної освіти вчителів в Україні
Номер проєкту:	609536-EPP-1-2019-1-DE-EPPKA2-CBHE-SP
Назва документа:	Аналіз системи професійно-технічної освіти вчителів та управління нею в Українській інженерно-педагогічній академії (УІПА)
Автор (и) (ім'я, прізвище, установа):	Тетяна Бондаренко, Наталія Брюханова, Громов Євген, Катерина Ремізанцева, Роман Нестеренко, Олександр Купріянов, УІПА
Співавтори (імена, прізвища, установи):	
Дата подання:	15.07.2020
Reviewer(s) (name, surname, institution):	Оксана Мельник, UKON
Редактор (и) (ім'я, прізвище, установа):	Тетяна Бондаренко, Роман Нестеренко, Ганна Корнюш УІПА Оксана Мельник, UKON (технічний огляд 17.07.2020)
Дата остаточної версії:	04.09.2020
Дата (и) перегляду та коментар, відповідальний (ім'я, прізвище, установа):	
Версія:	
Робочий пакет:	WP1 Аналіз управління професійною освітою викладачів
Керівник робочого пакету:	P9/IVET
Тип:	Звіт
Форма, мова:	MS Word/PDF, UA
Поширення:	Громадські: міжнародні, національні, регіональні
Короткий зміст:	Документ містить результати аналізу системи освіти та підготовки викладачів ПТО та її управління в Українській інженерно-педагогічній академії (УІПА)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CONTENTS

Скорочення.....	iv
Вступ	1
Загальні характеристики навчання та підготовки студентів спеціальності "професійна освіта" в Українській інженерно-педагогічній академії (УІПА)	1
Аналіз результатів дослідження науково-педагогічного персоналу.....	3
Аналіз результатів опитування студентів спеціальності "професійна освіта"	12
Загальні висновки	27
Література	29

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

СКОРОЧЕННЯ

ECTS – Європейська Система Трансферу Оцінок

ЄС – Європейський Союз

ЗВО – заклад вищої освіти

IGIP – Міжнародне товариство інженерної педагогіки

УІПА – Українська інженерно-педагогічна академія

ПТО – професійно-технічна освіта

ЗП (ПТ) О – заклад професійної (професійно-технічної) освіти

ВСТУП

В межах міжнародного проекту Erasmus+ «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні (PAGOSTE)» було проведено опитування, метою якого було з'ясування сучасного стану партнерства закладів інженерно-педагогічної освіти з закладами професійно-технічної освіти у підготовці педагогів професійної освіти. Проведення такого дослідження дасть можливість внести корективи в систему управління підготовкою педагогів і запропонувати нові підходи до вирішення проблеми ефективної взаємодії двох систем освіти: професійної та інженерно-педагогічної. Для збору інформації було розроблено дві анкети: для опитування викладачів та для опитування студентів.

Загальні характеристики навчання та підготовки студентів спеціальності "професійна освіта" в Українській інженерно-педагогічній академії (УІПА)

Інженерно-педагогічна освіта починає свій відлік з початку ХХ століття. Його успіх залежить від розвитку секторів економіки та потреб країни в кваліфікованих робітників і службовців.

Метою підготовки викладачів ПТО (інженерів-педагогів) є формування такої техніко-педагогічної основи професійної діяльності, якої було б достатньо для організації та проведення навчання майбутніх кваліфікованих робітників (службовців) на рівні сучасних вимог суспільства.

Українська академія інженерної педагогіки (УЕРА) є провідним державним університетом в Україні, який спеціалізується на підготовці вчителів для системи професійно-технічної освіти за спеціальністю¹ "Професійна освіта" за більшістю відомих спеціалізацій:

- Професійна освіта. Енергетика;
- Професійна освіта. Нафтогазова справа;
- Професійна освіта. Охорона праці;
- Професійна освіта. Метрологія, стандартизація та сертифікація;
- Професійна освіта. Електроніка, радіотехніка та телекомунікації;
- Професійна освіта. Електротехніка та електромеханіка;
- Професійна освіта. Зварювання;
- Професійна освіта. Машинобудування;
- Професійна освіта. Транспорт;
- Професійна освіта. Будівництво;
- Професійна освіта. Видавничо-поліграфічна справа;

¹ Спеціальність - це спеціальна навчальна програма у вищих навчальних закладах України, яка веде до ступеня бакалавра або магістра в певній професійній чи науковій галузі.

- Професійна освіта. Комп'ютерні технології;
- Професійна освіта. Дизайн;
- Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості;
- Професійна освіта. Харчові технології;
- Професійна освіта. Економіка;
- Професійна освіта. Сфера послуг.

В УІПА реалізований варіант підготовки викладачів професійної освіти шляхом інтеграції педагогічної та технічної складових, починаючи з першого курсу і протягом усього терміну підготовки.

Цей варіант відрізняється від тих, коли технічна або педагогічна компонента домінують, а інша виступає в якості, так званої, надбудови.

І тоді така модель освіти має ряд відмінних рис (Рис. 1).

Рис. 1. Відмінні риси моделі підготовки викладачів ПТО в УІПА

Педагогічними дисциплінами, які вивчають студенти інженерно-педагогічних спеціальностей, визначені:

- методологічні основи професійного освіти;
- дидактичні основи професійного навчання (курсова робота);
- теорія і методика навчальної роботи (курсова робота);
- методика професійного навчання (курсова робота);
- комунікативні технології у педагогічній діяльності;
- інноваційні технології у навчанні (курсова робота);
- менеджмент освіти тощо.

Студенти УІПА мають можливість отримати робочий розряд протягом перших двох років навчання.

УІПА має бакалаврські та магістерські програми в повному обсязі. Доступні різні форми навчання: денна, заочна та дистанційна форми, дуальна освіта.

УІПА готує викладачів вищих навчальних закладів за програмою IGIP, а також здійснює підготовку кандидатів (PhD) і докторів (Dr) педагогічних, економічних і технічних наук. Крім того, вона займається підвищенням кваліфікації педагогічних кадрів системи професійної освіти.

Студенти, які вступили до УІПА після вищих професійних шкіл та отримали інженерно-педагогічну освіту (ступінь бакалавра і / або магістра), повертаються в ці вищі технічні школи в якості викладачів професійної освіти.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ

В дослідженні взяли участь 113 науково-педагогічних працівників (НПП) Української інженерно-педагогічної академії. Із них 71% жінки та 29% чоловіки. Вік 93% науково-педагогічних працівників, які взяли участь в опитуванні, становить більше ніж 30 років. Відсоток науково-педагогічних працівників, які мають стаж від 10 до 20 років складає 38%, понад 20 років стажу – 48% НПП.

Відповідно до посад склад науково-педагогічних працівників має таку структуру: асистенти 10%, старші викладачі – 10%, доценти – 62%, професори – 9%, завідувачі кафедр – 9%.

Науково-педагогічні працівники, які ведуть спеціальну (фахову) підготовку - 63%, із них зі стажем роботи понад 10 років – 56% НПП, педагогічну підготовку - 15%, із них зі стажем роботи понад 10 років – 12% НПП, загальну підготовку - 35%, із них зі стажем роботи понад 10 років – 10% НПП.

Спеціалізації освітніх програм, за якими науково-педагогічні працівники здійснюють підготовку представлені різноманітними напрямками підготовки: Метрологія, стандартизація та сертифікація, Охорона праці, Дизайн, Технологія виробів легкої промисловості, Комп'ютерні технології, Електротехніка та електромеханіка, Енергетика,

Професійна освіта, Документознавство, Менеджмент, Управління інтелектуальною власністю, Електроніка, радіотехніка та телекомунікації, Нафтогазова справа, Економіка, Видавничо-поліграфічна справа, Зварювання, Машинобудування, Сфера обслуговування, Товарознавство, Транспорт, Харчові технології, Освітні, педагогічні науки, Педагогіка, Будівництво.

Таким чином, можна стверджувати, що обрана нами для дослідження вибірка респондентів достатньо репрезентативна і володіє всіма властивостями повної групи респондентів, значущими з точки зору завдань дослідження. Також була перевірена якість опитування та надійність отриманих результатів. Всі респонденти заповнили відповіді на анкету у повному обсязі без пропусків у відповідях, що свідчить про зацікавленість респондентів в опитуванні та їх розумінні доцільності і корисності проведеного дослідження, а також важливості їх власного внеску в отримані результати. За результатами аналізу заповнених анкет не виявлено випадків наявності суперечливих відповідей. Також була виконана верифікація персональних даних на основі порівняння стажу роботи респондентів з їх віком і посадою. Перевірка показала, що отримані дані не містять випадкових значень, належно дотримано співвідношення стажу роботи з віком і посадами респондентів (див. діаграму співвідношення кількості займаних посад від стажу роботи респондентів на рис. 2).

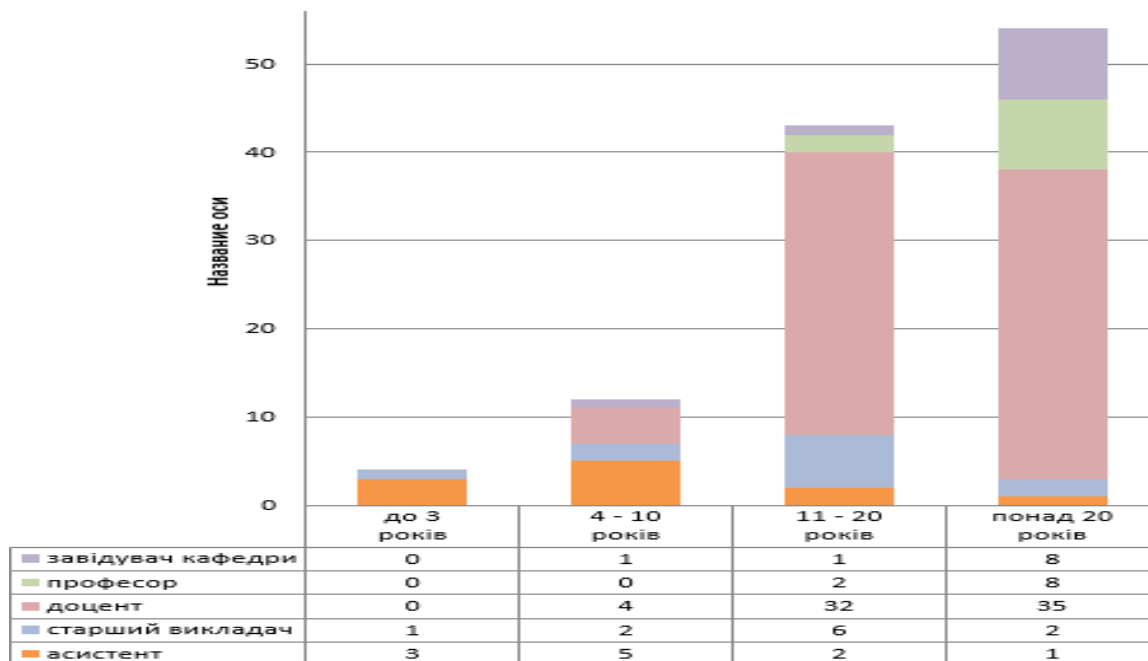

Рис. 2. Співвідношення кількості посад від стажу роботи респондентів

відносяться до предмету дослідження. У першому запитанні з'ясувався перелік партнерів, з якими співпрацюють безпосередньо викладачі. За результатами відповідей на це запитання було з'ясовано, що за рівнем співпраці можна виділити наступні групи партнерів:

- Перша група установ, з якими активно співпрацюють викладачі (заклади вищої освіти, заклади професійної освіти, підприємства, приватні підприємці) і рівень співпраці з якими вони оцінили у межах 50 – 75 %;
- Друга група, до якої входять наукові установи, навчально-методичні центри професійно-технічної освіти, професійні асоціації (спілки), Міністерство освіти і науки України 15%, заклади фахової передвищої освіти, центри зайнятості, міжнародні організації, заклади післядипломної педагогічної освіти характеризується рівнем співпраці у межах від 10 до 25%;
- Третя група установ, рівень співпраці з якими близький до нуля державні та недержавні фонди, органи законодавчої та виконавчої влади.

Слід звернути увагу на доволі низький відсоток співпраці викладачів з науковими установами – трохи більше 20%. Мабуть, це пояснюється наявністю певних проблем у науковій сфері. Серйозною вадою тут є поділ науки на академічну, вузівську та галузеву. В діяльності Академії наук України, головного локомотиву розвитку наукових досліджень, нагромадились серйозні проблеми: орієнтація на прикладні розробки супроводжується падінням престижності фундаментальних досліджень, понад 90 % нових технологічних розробок не впроваджується у виробництво. Низький рівень фінансування спричинив великі труднощі в матеріально-технічному та кадровому забезпеченні наукових установ. Так, окремі інститути за останні роки втратили 50-60 % свого кадрового складу. Ще хотілося б звернути увагу на доволі низькі відсотки співпраці з навчально-методичними центрами професійно-технічної освіти (18%) та закладами фахової передвищої освіти (13%). Головною метою діяльності навчально-методичних центрів професійно-технічної освіти є сприяння підготовці висококваліфікованих робітників шляхом впровадження змісту професійної освіти на рівні сучасних вимог, реалізації стратегічних завдань розвитку професійно-технічної освіти у регіоні, впровадження нових високоефективних технологій навчання. Тому треба звернути увагу на забезпечення більш тісної співпраці викладачів з цими установами. Що стосується співпраці з закладами фахової передвищої освіти, то слід зазначити, що наразі в майже восьмистах українських коледжах і технікумах навчається близько чотирьохсот тисяч студентів і працює до сорока п'яти тисяч педагогів. Потужна система щорічно готує понад сто тисяч фахівців середньої ланки, багато яких зразу стають до роботи, а чимала частина продовжує навчання вже на бакалавраті. Тому і в цьому напрямку необхідно обов'язково нарощувати обсяги співпраці [1].

Також було проаналізовано розподіл рівня співпраці викладачів, по різних розрізах. На рис. 3 наведено розподіл обсягів співпраці викладачів з партнерами в залежності від посад, які займають НПП.

Аналіз відповідей щодо співпраці УІПА із закладами професійної (професійно-технічної) освіти вказує загалом на позитивну тенденцію. Тобто, майже всі викладачі задоволені такою співпрацею (див. рис. 3), співпраця цілком задовільна (66%), скоріше задовільна

(28%), скоріше незадовільна (2%), незадовільна (1%), складно відповісти (3%) (див. рис. 4).

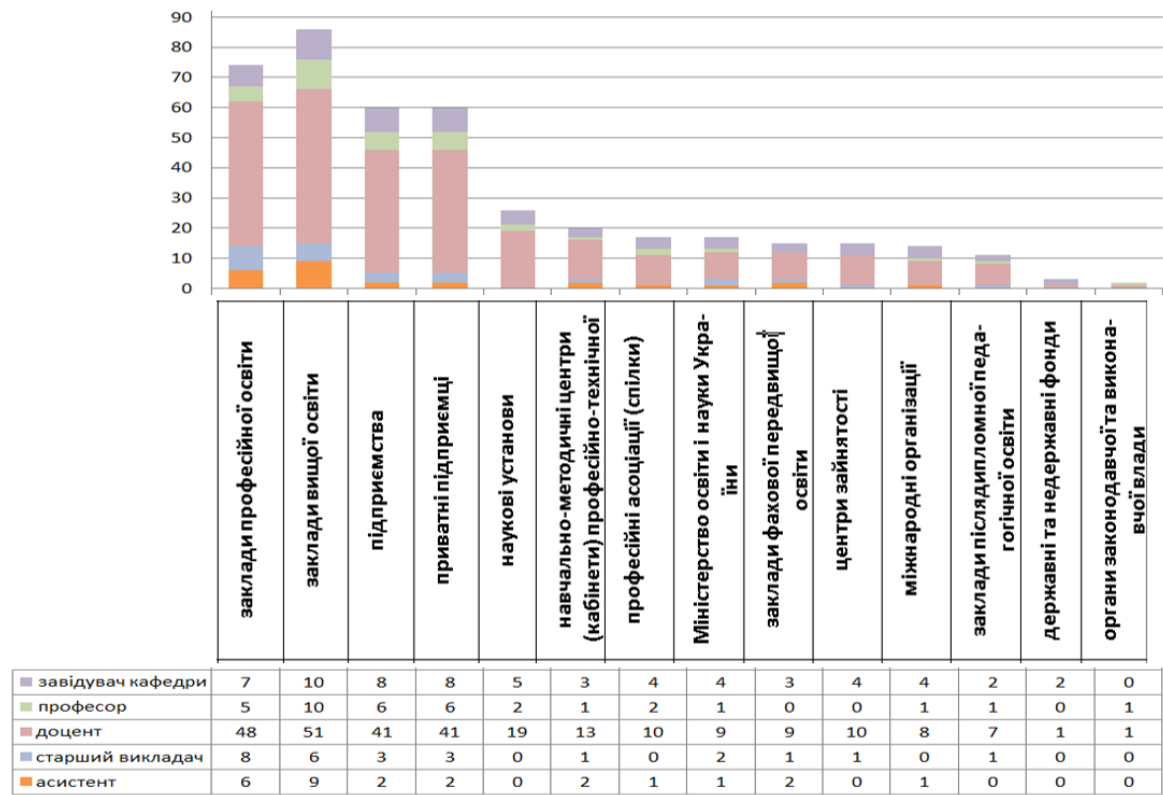

Рис. 3. Розподіл обсягів співпраці з партнерами в залежності від посад, які займають НПП

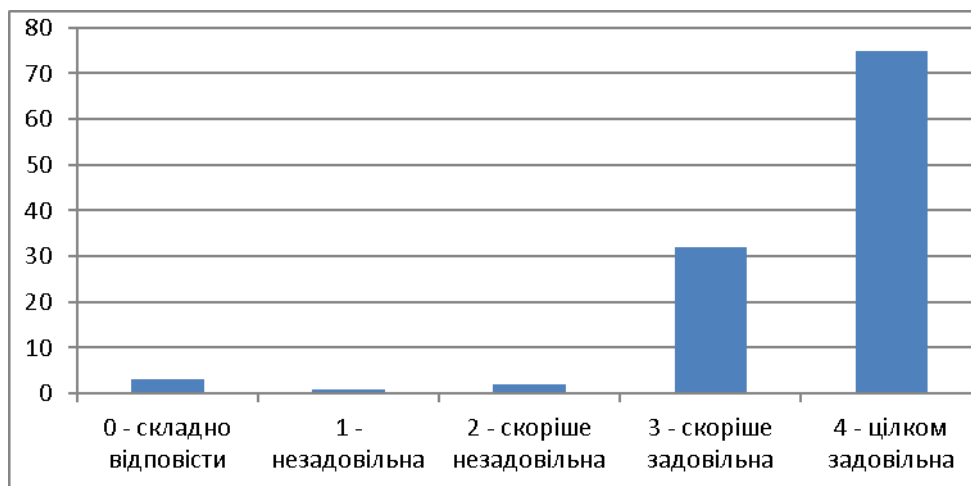

Рис.4. Результати оцінювання співпраці ЗВО із закладами професійної (професійно-технічної) освіти

В ході дослідження цікаво було дізнатись, як оцінюють викладачі співпрацю академії із закладами професійної (професійно-технічної) освіти за окремими напрямками. У наступному запитанні викладачі давали таку оцінку співпраці за дев'ятьма напрямками. Оцінка здійснювалася за п'ятьма рівнями, а саме: 0 – важко відповісти, 1 – задовільно, 2

– добре, 3 – дуже добре, 4 – відмінно. Було проаналізовано позитивні оцінки співпраці (відповіді, у яких виставлені оцінки 3 – дуже добре та 4 – відмінно) і також, як і у випадку співпраці викладачів з різними установами, виділили три групи напрямів співпраці з ЗП(ПТ)О за різними рівнями оцінок. До першої групи входять три напрями співпраці: організація та проведення педагогічної практики студентів, профорієнтаційна робота та організація заходів з навчання та підвищення кваліфікації педагогів (оцінка рівня співпраці близько 95%). У другу групу увійшли такі напрями: розроблення змісту освітньої програми та програм навчальних дисциплін, проведення занять з педагогічних дисциплін, проведення занять з дисциплін фахової підготовки, спільне виконання освітніх (навчальних) проектів, проведення спільних заходів (оцінка рівня співпраці близько 85%). І третю групу з оцінкою 76% склав один напрям працевлаштування майбутніх педагогів.

Загалом можна відзначити доволі високі оцінки за конкретними напрямами співпраці з ЗП(ПТ)О, проте треба звернути увагу на окремі позиції оцінювання. По-перше, найнижча оцінка виставлена викладачами напряму співпраці «Працевлаштування майбутніх педагогів» – 76%. Мабуть це цілком логічно, бо традиційно можливість працевлаштування в закладах професійної (професійно-технічної) освіти випускники розглядають як альтернативу і не поспішають стати викладачами у цих закладах. А одна з найвищих оцінок виставлена напряму співпраці «Профорієнтаційна робота» 96%. Не будемо ставити під сумнів такий результат оцінювання. Дійсно викладачі спілкуються і з учнями закладів професійної (професійно-технічної) освіти, і з викладачами, проте необхідно зазначити доволі низьку ефективність цієї роботи, оскільки кількість зарахованих в академію абітурієнтів із цих закладів незначна.

У наступному запитанні викладачам було запропоновано оцінити доцільність організації співпраці академії, що були вказані у попередньому запитанні. Оцінювання як і у попередньому запитанні здійснювалося у балах від 0 до 4. Тобто, якщо у попередньому запитанні викладачі оцінювали як співпрацює академія із закладами професійної (професійно-технічної) освіти за окремими напрямами, то у даному запитанні вони оцінювали чи потрібна така співпраця взагалі. В цьому випадку був дещо інший розподіл позитивних оцінок за окремими напрямами співпраці з ЗП(ПТ)О. Найнижчий відсоток позитивних оцінок отримали два напрями: проведення занять з дисциплін фахової підготовки та проведення занять з педагогічних дисциплін (по 88% позитивних оцінок кожний напрям). Доцільність всіх інших напрямів співпраці викладачі оцінили доволі високими балами: від 91% позитивних оцінок до 96%.

Порівняльний аналіз оцінок стану та доцільності співпраці закладу із закладами професійної (професійно-технічної) освіти за вказаними напрямами показав, що НПП, безсумнівно, впевнені, що співпраця з ЗП(ПТ)О необхідна, перспективна та потребує постійної підтримки. На рис. 5 попарно представлені результати відповідей на запитання про стан та доцільність співпраці з ЗП(ПТ)О. Дані наведені у абсолютній

кількості викладачів. Розбіжність найвищих оцінок стану да доцільності в основному лежить в межах 10% і тільки дві позиції «Спільне виконання освітніх (навчальних) проєктів» та «Працевлаштування майбутніх педагогів» мають розбіжність біля 30%. Тобто, треба звернути увагу на стан співпраці з ЗП(ПТ)О у цих напрямках.

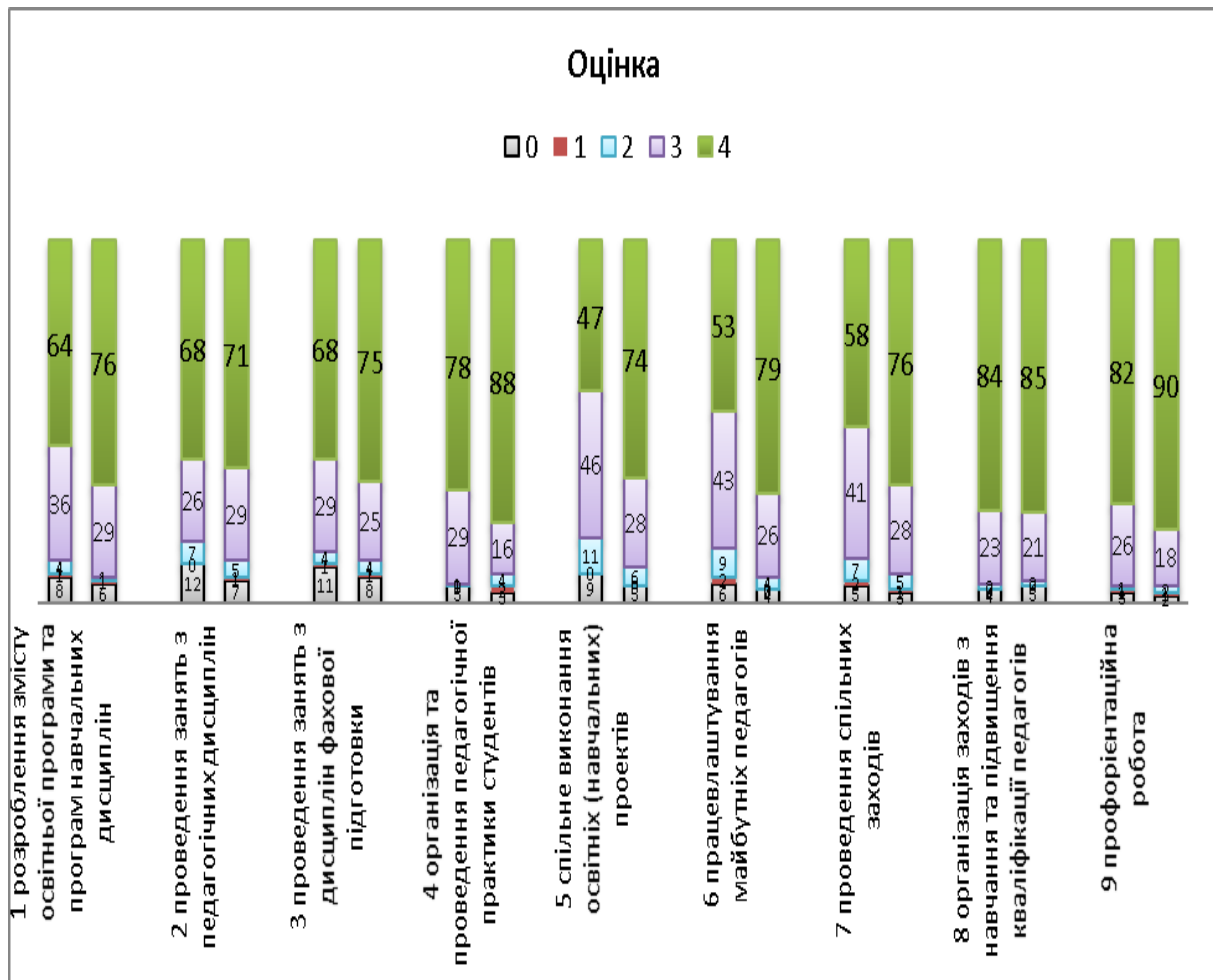

Рис.5. Результати відповідей на запитання про стан да доцільність співпраці з ЗП(ПТ)О

Цікаво було дізнатися, як саме оцінюють викладачі ЗВО можливість співпраці з ЗП(ПТ)О в плані проведення занять. Нагадаємо, що доцільність проведення викладачами ЗВО дисциплін фахової підготовки та педагогічних дисциплін в ЗП(ПТ)О була позитивно оцінена 88% викладачів. Що стосується доцільності залучення викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до проведення занять у ЗВО, то тут оцінки не були такими однотайними. Вважають за доцільне залучати викладачів закладів професійної (професійно-технічної) 41% осіб, складно відповісти – 36%, не доцільно – 23% осіб. Такий розподіл відповідей можливо пов'язаний із тим, що зараз суттєво зменшилося навчальне навантаження у ЗВО і для залучення викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до проведення занять немає додаткового навантаження.

А доцільність залучення викладачів закладів вищої освіти до проведення занять в закладах професійної (професійно-технічної) освіти НПП оцінили так: дали стверджувальну відповідь 65% респондентів, складно відповісти – 28%, ні, не доцільно – 7% осіб. Отримані дані свідчать, що безперечно доцільно залучати викладачів закладів вищої освіти до проведення занять в закладах професійної (професійно-технічної) освіти тому що по-перше: у НПП є досвід поєднання наукової складової та навчальної, що безперечно необхідно для сьогоdnішнього стрімкого розвитку і технологій і оснащення; по-друге: більшість випускників ЗП(ПТ)О планують вступати до ЗВО, а НПП можуть та мають можливість підготувати учнів до успішного складання ЗНО. На рис. 5 показано розподіл відповідей на це запитання в залежності від циклу дисциплін, які викладають респонденти. Більш позитивну оцінку на це запитання дали НПП, які викладають дисципліни спеціальної підготовки.

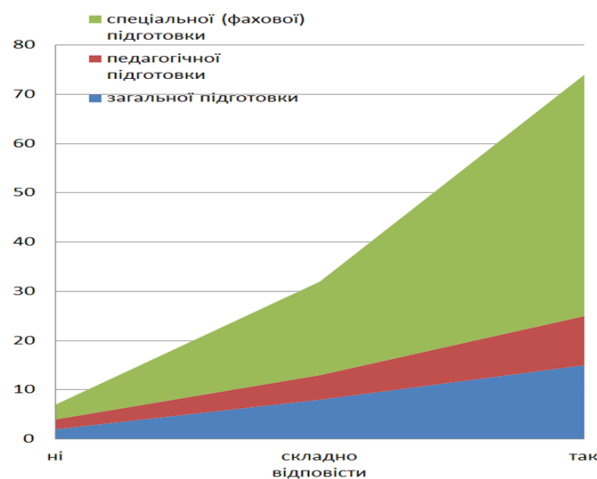

Рис. 6. Розподіл відповідей на запитання щодо залучення викладачів ЗВО до проведення занять в ЗП(ПТ)О в залежності від циклу дисциплін, які викладають респонденти

Окрема група запитань була спрямована на з'ясування відношення викладачів до розвитку своєї професійно-педагогічної компетентності в цілому і участі у цьому розвитку ЗП(ПТ)О зокрема. Неперервний розвиток своєї професійно-педагогічної компетентності вважають за необхідне 88% викладачів є, Майже всі НПП постійно розвивають свою професійно-педагогічну компетентність за допомогою стажувань, підвищення кваліфікації, участі у різних наукових та методичних заходах.

Що стосується участі у заходах з підвищення кваліфікації, які проводились на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти, то 30% викладачів підтвердили свою участь у цих заходах, проте майже дві третини викладачів дали негативну оцінку такої участі. Високий відсоток негативних відповідей пов'язаний із тим, що цих заходів надзвичайно мало і НПП не проінформовані про них. Із заходів з підвищення кваліфікації, що проводились на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти найбільш відвідуваними виявились конференції, методичні семінари, майстер-класи (див. табл. 1).

Таблиця 1. Результати відповідей на запитання про участь у заходах з підвищення кваліфікації, що проводились на базі ЗП(ПТ)О

Кількість відповідей	% відповідей	Заходи з підвищення кваліфікації
23	20%	конференції
18	16%	методичні семінари
12	11%	майстер-класи
11	10%	круглі столи
7	6%	тренінг-курси
1	0,5%	стажування
1	0,5%	практика педагогічна

Згідно з логікою опитування відповідь на це запитання повинні були дати 30% респондентів (див. результати відповіді на попереднє запитання). Мабуть така розбіжність у відповідях пов'язана з тим, що у даному випадку перелічені усі заходи, що сприяють підвищенню кваліфікації, а у попередньому запитанні давали позитивну відповідь тільки ті викладачі, яким було зараховано підвищення кваліфікації.

Що стосується задоволеності викладачів участю, у таких заходах, то лише 32% респондентів (28% цілком задоволені та 4% скоріше задоволені) дали позитивну відповідь. Це свідчить про те, що рівень цих заходів потребує значного підвищення і викладачі ЗВО також повинні взяти участь у вирішенні цієї проблеми. Такий висновок підтверджують і відповіді викладачів на запитання «Чи вважаєте Ви за доцільне для розвитку Вашої професійної компетентності брати участь у заходах, які проводяться на базі закладів професійної освіти?» Майже всі респонденти і позитивну оцінку доцільності розвитку професійної компетентності за рахунок участі у заходах, які проводяться на базі закладів професійної освіти. Таким чином необхідно ще раз звернути увагу на необхідність підвищення рівня проведення таких заходів у ЗП(ПТ)О.

Наприкінці опитування респондентам було запропоновано відповісти на запитання стосовно взаємодії викладачів ЗВО та закладів професійної (професійно-технічної) освіти та шляхів вирішення проблеми такого професійного спілкування. Результати опитування показали, що 71% викладачів має можливість постійного спілкування з професійних питань з колегами із закладів професійної освіти (у рамках спільних конференцій, ярмарок вакансій тощо). Серед викладачів, які не мають такої можливості, переважна більшість осіб з невеликим стажем роботи. На рис. 7 показано розподіл відповідей на це запитання в залежності від циклу дисциплін, які викладають респонденти. Більше можливостей для постійного спілкування з професійних питань з колегами із закладів професійної освіти мають НПП, які викладають дисципліни спеціальної підготовки, що є цілком логічним з погляду на професійну зорієнтованість навчального процесу у ЗП(ПТ)О.

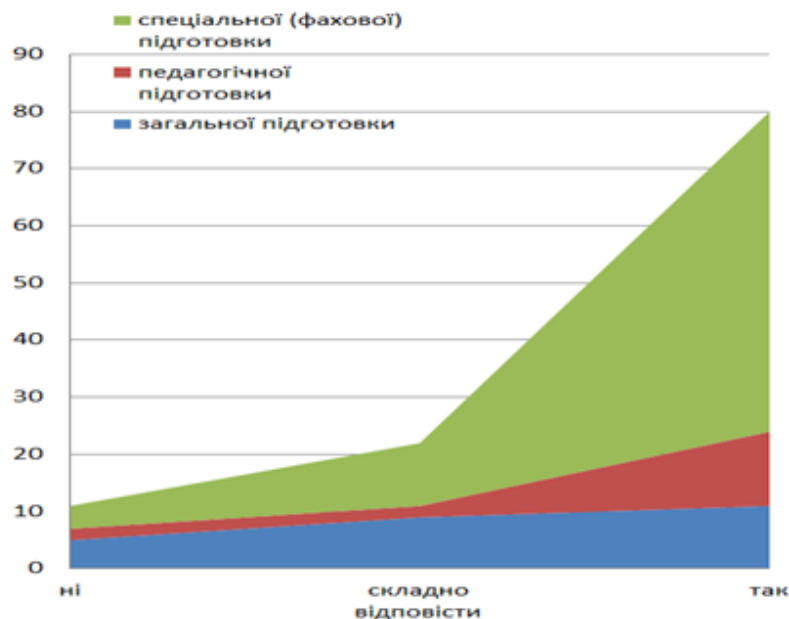

Рис. 7. Розподіл відповідей на запитання щодо можливостей для постійного спілкування з професійних питань з колегами із закладів ЗП(ПТ)О в залежності від циклу дисциплін, які викладають респонденти

Враховуючи той факт, що майже 30% НПП академії не мають можливостей для постійного спілкування з професійних питань з колегами із закладів ЗП(ПТ)О, необхідно, по-перше, розвивати різні форми співпраці ЗВО та ЗП(ПТ)О і, по-друге, забезпечити викладачам академії максимальний доступ до участі у таких спільних заходах: конференціях, методичних семінарах, ярмарках вакансій, днях відкритих дверей тощо.

Одним із шляхів вирішення проблеми професійного спілкування викладачів ЗВО та закладів професійної (професійно-технічної) освіти може бути створення спеціалізованої онлайн-платформи для професійного спілкування. Позитивне відношення до створення такої платформи продемонстрували 84% респондентів і це є цілком логічним з огляду на перспективи впровадження інформаційних технологій у сферу професійної освіти. Стрімкими темпами розвивається дистанційне навчання, а ЗВО мають значний досвід у розробці, впровадженні та використанні онлайн-платформ для навчання та для професійного спілкування. Цілком природньо, що ділимося досвідом створення та супроводу цих платформ із ЗП (ПТ) О.

Підбиваючи підсумки зазначимо, що проведене опитування показало, що створення ефективної системи професійної освіти, здатної забезпечити потреби інноваційного розвитку вітчизняної економіки, неможливо без посилення діалогу та обміну досвідом між ЗВО та ЗП(ПТ)О. Співпраця цих двох систем освіти необхідна для створення оптимальних умов розвитку системи професійної освіти на регіональному рівні приведення змісту та структури професійної освіти у відповідність до потреб ринку праці регіону. Вирішення цих задач неможливо без формування стратегічних проектів розвитку системи професійної освіти на регіональному рівні, розробки та впровадження програм модернізації систем професійної освіти з метою забезпечення якості ступеневої освіти.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ОПИТУВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА"

В дослідженні брало участь 707 студентів УПА. Із них 53% дівчат і 47% хлопців. Вікова категорія учасників дослідження складала: респонденти до 20 років – 37% осіб, 20-25 років – 57% осіб, більше 25 років – 6% осіб. Із загальної кількості респондентів 83% бакалаврів та 17% магістрів. Розподіл респондентів за освітніми програмами наведено у таблиці 2.

Таблиця 2. Розподіл респондентів за освітніми програмами

К-ть відповідей	% відповідей	Спеціалізація освітньої програми
100	14%	Нафтогазова справа
82	12%	Харчові технології
75	10%	Енергетика
70	9%	Комп'ютерні технології
70	9%	Технологія виробів легкої промисловості
63	8%	Охорона праці
53	7%	Машинобудування
41	6%	Сфера обслуговування
34	5%	Дизайн
27	4%	Електроніка, радіотехніка та телекомунікації
26	4,5%	Економіка
18	2,5%	Метрологія, стандартизація та сертифікація
18	2,5 %	Транспорт
12	1,5%	Електротехніка та електромеханіка
8	1,1%	Видавничо-поліграфічна справа
7	1%	Зварювання
2	0,3%	Педагогіка
1	0,15%	Харчовий технолог

Контингент респондентів за місцем проживання розподілений у наступних пропорціях: проживають у місті – 62%, селище міського типу – 23%, село – 15% осіб.

Таким чином, можна стверджувати, що обрана нами для дослідження вибірка респондентів достатньо репрезентативна за кількістю учасників опитування і володіє всіма властивостями повної групи респондентів, значущими з точки зору завдань дослідження. Також була перевірена якість опитування та надійність отриманих результатів. Всі респонденти заповнили відповіді на анкету у повному обсязі без пропусків у відповідях, що свідчить про зацікавленість респондентів в опитуванні та їх розумінні доцільності і корисності проведеного дослідження, а також важливості їх власного внеску в отримані результати. За результатами аналізу заповнених анкет не виявлено випадків наявності суперечливих відповідей. Також була виконана

верифікація персональних даних на основі порівняння року навчання респондентів з їх віком і рівнем освіти. Перевірка показала, що отримані дані не містять випадкових значень, належно дотримано співвідношення року навчання з віком і рівнем освіти респондентів.

Анкета для опитування складалась з вступної частини, де студенти надавали інформацію про себе, і основної частини. Основна частина анкети складалась з 24 запитань, які можна поділити на наступні групи:

- Мотиви вибору спеціальності та ЗВО;
- Якість організації навчального процесу;
- Якість організації практичної підготовки;
- Працевлаштування.

Перша група запитань для визначення мотивів вибору спеціальності та ЗВО включена в анкету з наступних міркувань. ЗВО повинні свідомо вибудовувати свою профорієнтаційну роботу, залучати у орбіту свого впливу саме тих абітурієнтів, які мають відповідні ціннісні орієнтації та мотиви для успішного опанування необхідних професійних компетентностей. Тому важливо знати, які чинники впливають на вибір абітурієнтами навчального закладу та спеціальності, що вони очікують від ЗВО. Варто звернути увагу на те, що виділяє абітурієнта з маси, що робить його особистістю з її власними вимогами і мотивами. Фахівці, які займаються профорієнтаційною роботою у закладах вищої освіти, повинні знати, як потенційний абітурієнт приходить до вирішення вибору освітнього закладу, аналіз якої інформації він при цьому здійснює, які параметри впливають на його рішення.

Розподіл відповідей здобувачів освіти щодо вибору спеціальності наведено у табл. 3.

Таблиця 3. Розподіл відповідей щодо вибору спеціальності респондентів

Кількість відповідей	% відповідей	Причина вибору спеціальності
219	31	поради знайомих, друзів, близьких, рідних
208	29	перспектива отримання стабільного доходу
186	26	бажання навчати
186	26	можливість працевлаштування
186	26	затребуваність на ринку праці
159	22	можливість навчатись за кошти державного бюджету
151	21	престижність професії в суспільстві
143	20	захоплення з дитинства
132	19	суспільна значущість професії
123	17	можливість проявляти творчість
92	13	Випадково
92	13	збіг обставин

55	7	родинні традиції
55	7	бажання наслідувати приклад батьків чи інших родичів
39	5	важко відповісти
38	5,5	вплив засобів масової інформації
1	0,15	особистий інтерес
1	0,15	просто так

Розрахунок медіани значення, яке ділить відсортовані за зростанням дані на дві рівні частини, показує, що найбільший вплив на вибір спеціальності надають перші п'ять причин. Взагалі порядок розташування причин вибору спеціальності в основному співпадає з порядком в аналогічних дослідженнях [2-4]. Це з одного боку підтверджує надійність отриманих результатів, а з іншого – характеризує наших студентів як осіб, переваги яких не виходять за загально прийняті межі. Цікаво, що розподіл відповідей для осіб до 20 років є більш рівномірним, а для осіб віком від 20 до 25 років найбільше значення мають дві позиції: перспектива отримання стабільного доходу та поради знайомих, друзів, близьких, рідних (див. рис. 8).

Причини вибору закладу освіти представлені в табл. 4.

Таблиця 4. Розподіл відповідей щодо вибору закладу освіти респондентів

К-ть відповідей	% відповідей	Причина вибору конкретного ЗВО
360	51	тут можна здобути професію, яка мені до вподоби
276	39	тут цікаво вчитися
261	37	заклад надає якісну освіту
208	29	у цьому закладі легко вчитися
184	26	поради батьків, родичів, друзів, знайомих
156	22	є можливість стажування за кордоном
153	21	заклад вдало розташований (поблизу дома, зручно діставатися та ін.)
137	19	є можливість отримати подвійний диплом міжнародного зразка
125	18	у цьому закладі помірна вартість навчання
115	16	престиж
115	16	у закладу висока репутація
112	15,5	є можливість роботи за фахом під час навчання
108	15	заклад має потужну матеріально-технічну базу, розвинену інфраструктуру (гуртожиток, бібліотека, їдальня, комп'ютерні класи тощо)
88	12	малий конкурс при вступі на навчання
41	6	важко відповісти

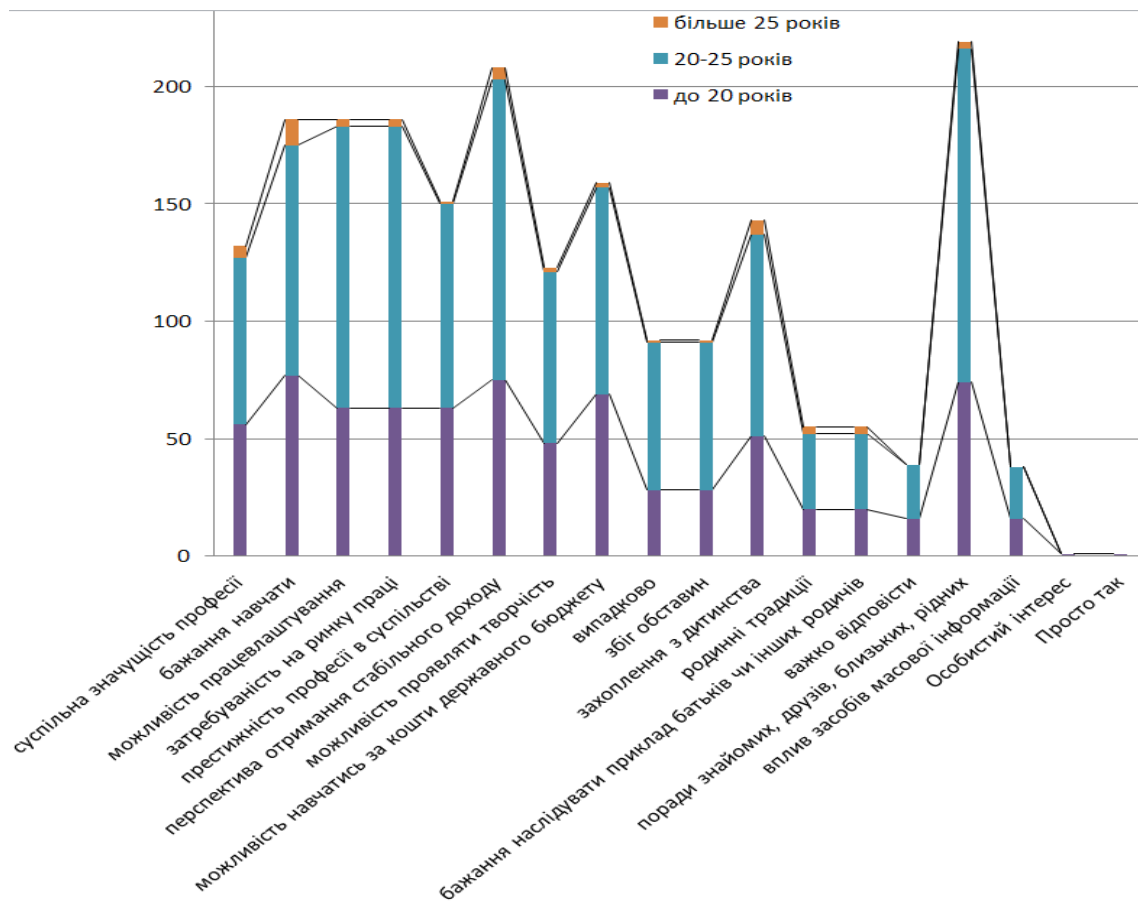

Рис.8. Розподіл відповідей щодо причин вибору спеціальності в залежності від віку респондентів

Як і у попередньому випадку розрахунок медіани показує, що найбільший вплив на вибір конкретного ЗВО надають перші п'ять причин. Проте розподіл відповідей для осіб до 20 років і для осіб віком від 20 до 25 років на відміну від попередніх результатів практично співпадає (див. рис. 9). Особливо це стосується перших двох найбільш значущих причин: тут можна здобути професію, яка мені до вподоби та тут цікаво вчитися.

Дослідження рівня задоволеності навчанням у обраному закладі освіти показало високий рівень задоволеності студентів. Позитивну відповідь дали 93% респондентів, з них цілком задоволені 58% студентів, скоріше задоволені 35%. Цей результат демонструє високу оцінку діяльності ЗВО, яка спрямована на те, щоб забезпечити здобувача освіти всіма необхідними потребами: умови навчання, якісний склад НПП, умови дозвілля, професійний розвиток тощо.

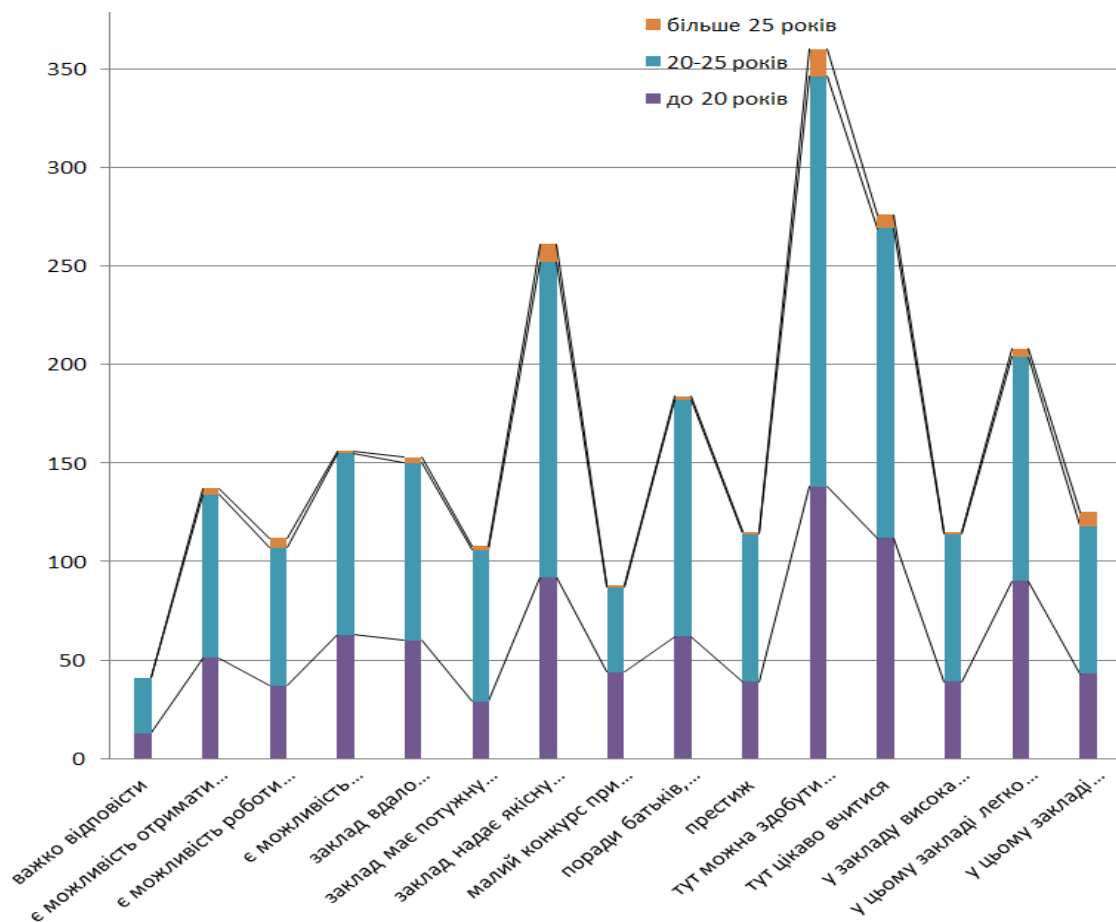

Рис.9. Розподіл відповідей щодо причин вибору ЗВО в залежності від віку респондентів

З метою деталізації визначених чинників задоволеності навчанням була здійснена оцінка рівня організації навчального процесу за окремими критеріями: Перелік критеріїв оцінки рівня задоволеності навчанням включав наступні позиції:

- зміст навчання;
- методи навчання;
- доступність навчальних матеріалів;
- перелік вибіркових дисциплін;
- готовність викладачів Вашого закладу відповідати на Ваші запитання, надавати Вам необхідну підтримку під час навчання;
- готовність адміністрації Вашого закладу відповідати на Ваші запитання та надавати Вам необхідну підтримку під час навчання;
- практична підготовка під час навчання;
- залучення до викладання фахівців-практиків;
- доступність необхідної для Вас інформації, що стосується освітньої програми та організації навчання;
- доступність та зручність користування навчальними приміщеннями та необхідним обладнанням;

- доступність і зручність користування гуртожитками, їдальнею, спортивними спорудами;
- участь у міжнародних проектах під час навчання;
- організація дозвілля студентів у позанавчальний час.

Кожний пункт відповіді оцінювався за п'ятибальною шкалою (від 0 до 4 балів: 0 – незадовільно, 1 – важко відповісти, 2 – добре, 3 – дуже добре, 4 – відмінно). Результати оцінювання відображені на рис.10.

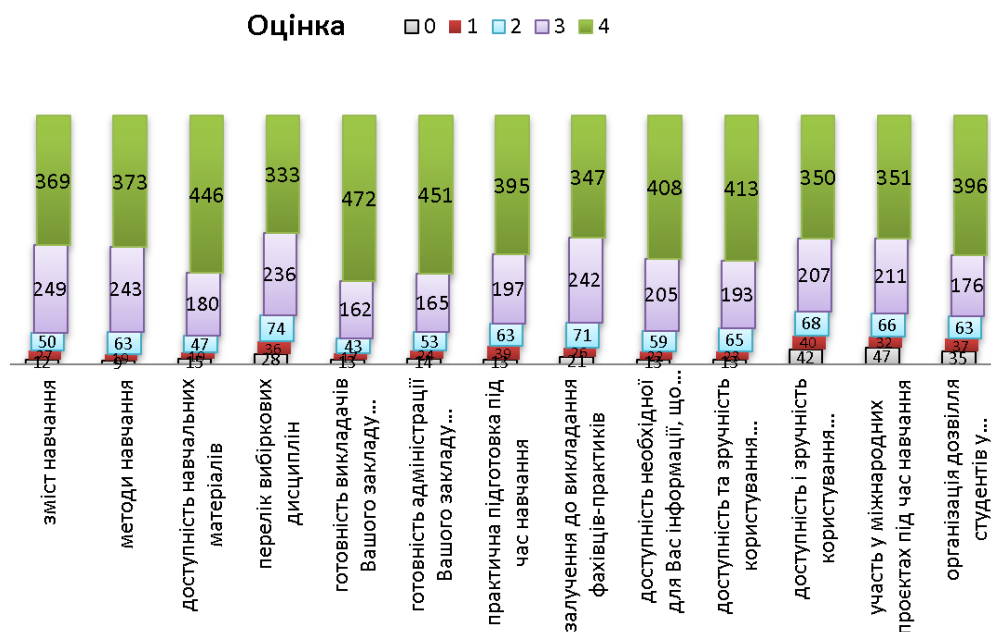

Рис. 10. Розподіл відповідей щодо задоволення навчанням у ЗВО

Як бачимо, задоволеність студентів за всіма критеріями оцінювання і в даному випадку на досить високому рівні. Проте, було проаналізовано найбільш негативні оцінки і з'ясували, що найбільші нарікання студентів викликають доступність і зручність користування гуртожитками, їдальнею, спортивними спорудами (82 негативних відгука), організація дозвілля студентів у позанавчальний час (72 негативних відгука), участь у міжнародних проектах під час навчання (79 негативних відгука) та перелік вибіркових дисциплін (64 негативних відгука). І хоча у відсотковому відношенні оцінки даних напрямів діяльності ЗВО доволі незначні, варто звернути увагу на ці позиції, щоб у подальшому ще зменшити кількість негативних відгуків.

Задоволеність студентів рівнем викладання дисциплін оцінювалася за наступними позиціями:

- матеріал викладається чітко й доступно;
- викладачі зацікавлюють студентів і мотивують до вивчення дисципліни;
- наявний зворотній зв'язок викладачів зі студентами (аналіз помилок, готовність відповісти на запитання студентів і надати іншу підтримку при вивченні дисципліни);
- навчальний матеріал різних дисциплін не повторюється.

Результати оцінювання відображені на рис. 11.

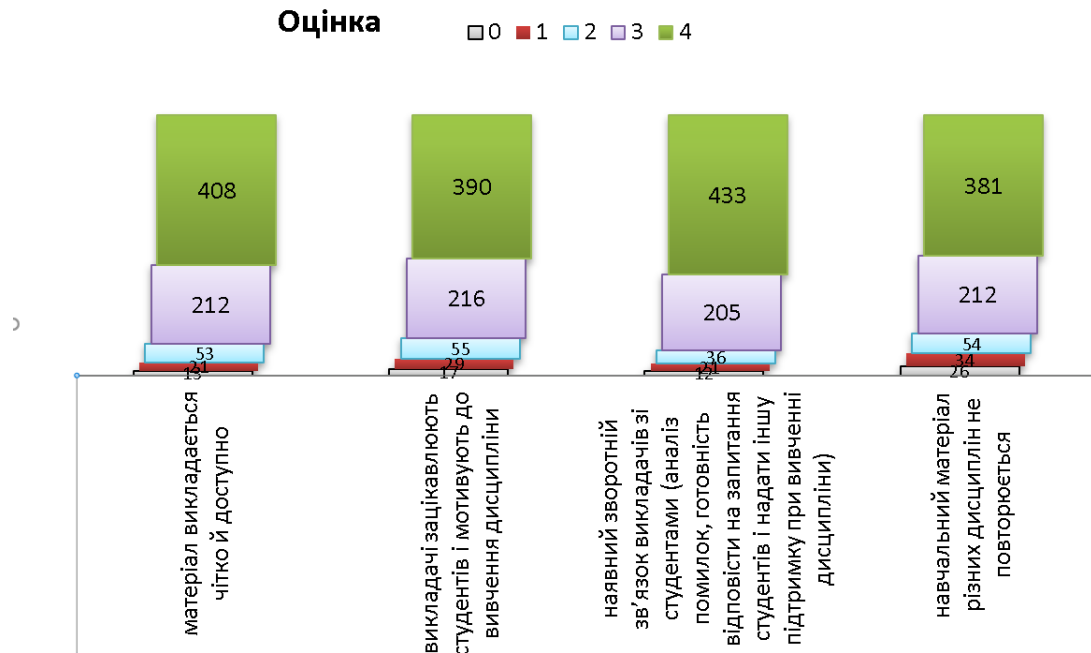

Рис. 11. Розподіл відповідей щодо задоволення якістю викладання дисциплін

Студенти позитивно оцінили рівень викладання дисциплін, зазначили, що матеріал викладається чітко й доступно, наявний зворотній зв'язок викладачів зі студентами (аналіз помилок, готовність відповісти на запитання студентів і надати іншу підтримку при вивченні дисципліни), викладачі зацікавлюють студентів і мотивують до вивчення дисципліни (рівень позитивних оцінок від 85% до 90%). Що стосується негативних оцінок, то їх найбільша кількість виставлена по пункту «Викладачі зацікавлюють студентів і мотивують до вивчення дисципліни» 101 негативний відгук (сума відповідей з оцінками 1, 2, 3 бали), та по пункту «Навчальний матеріал різних дисциплін не повторюється» 114 негативних відгуки.

У наступному запитанні студенти оцінювали організацію навчальної практики, якщо вони вже її проходили, за такими характеристиками:

- період проведення;
- тривалість;
- зміст практики;
- бази практики;
- керівництво від закладу вищої освіти;
- керівництво від бази практики.

Результати оцінювання відображені на рис. 12.

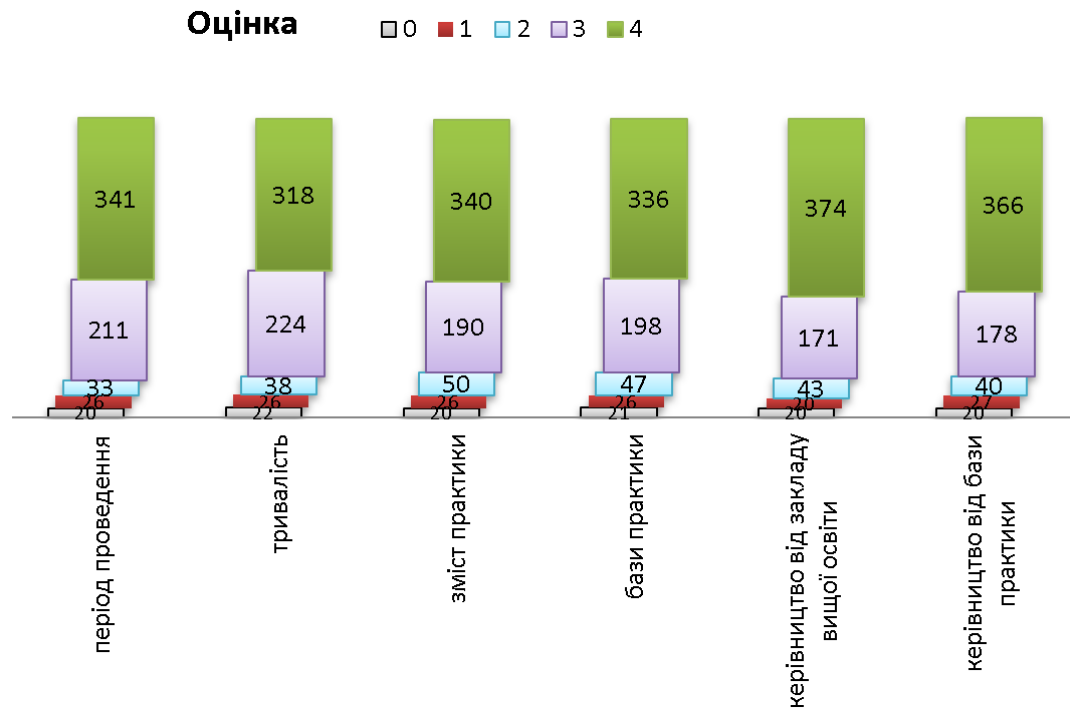

Рис. 12. Розподіл відповідей щодо оцінювали організації навчальної практики

Позитивні відповіді були отримані на всі позиції, які оцінювали студенти.

Організацію практики, якщо студенти її вже пройшли, пропонувалось оцінювати за такими характеристиками:

- період проведення;
- тривалість;
- зміст практики;
- бази практики;
- управління з закладу вищої освіти;
- управління з баз практики.

Як і в попередньому запитанні, відповіді студентів показали високий рівень організації практики студентів. Результати порівняльного оцінювання різних видів практик представлені на рис. 13.

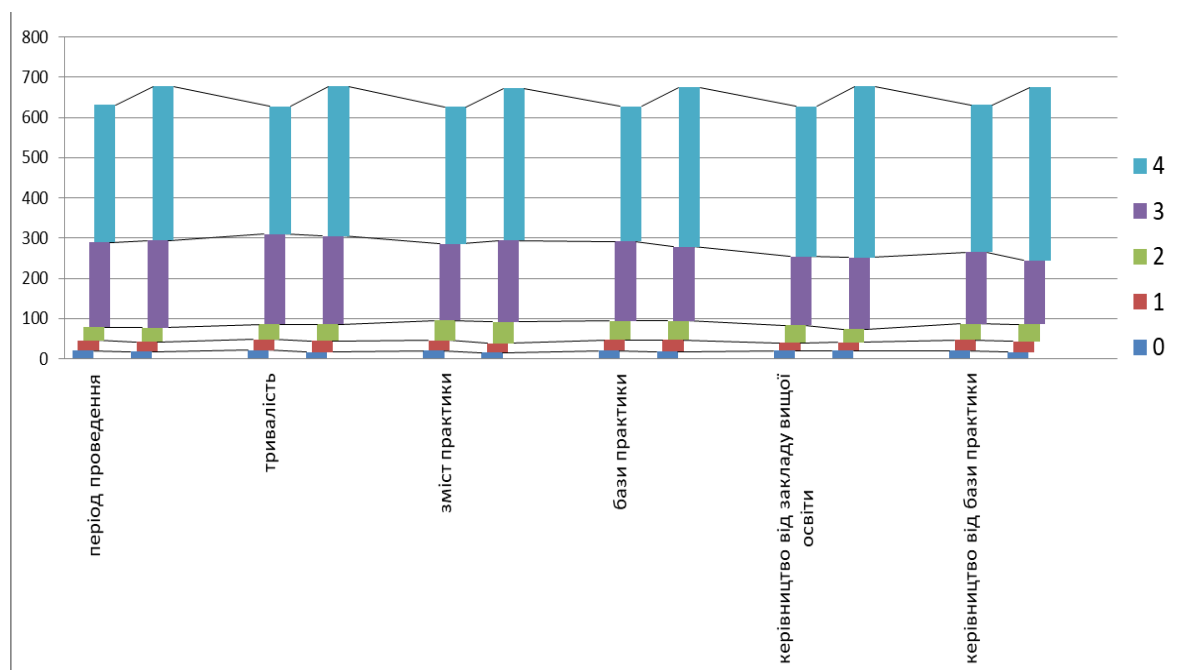

Рис. 13. Попарне порівняння оцінювання організації навчальної та виробничої практик

Як бачимо отримані оцінки відрізняються у незначній мірі, що можна розглядати як показник надійності отриманих результатів опитування. З іншого боку оцінки виробничої практики студентами трохи більше ніж для навчальної практики. Такий результат можна пояснити більшою схильністю здобувачів освіти до практичної роботи. У наступному розділі анкети здобувачі освіти оцінювали свій досвід проведення занять під час навчальної практики, якщо такий мали. Позитивно оцінили свій досвід проведення занять майже три чверті студентів.

Здобувачі освіти навчаючись у ЗВО проходять навчальну практику (виробничу, технологічну, педагогічну). Таким чином за час навчання вони отримують не тільки знання, а і весь комплекс умінь та навичок, а також у них формується готовність для здійснення успішної професійної діяльності, про що свідчать результати опитування. Наявність незначної кількості відповідей «Складно відповісти» свідчить про те, що у цих студентів ще не було жодної практики.

Аналіз з'ясування знань та/чи вмінь, яких бракувало студентам для належного проведення занять показав, що не всі студенти можуть визначитися з відповіддю. На це запитання дали відповідь лише 216 студентів. Обробка результатів за цим запитанням викликає певні труднощі. Так з 216 респондентів, що відповіли на це запитання, тільки третина студентів відповіла, що має достатній рівень підготовленості. Це близько 10% від загальної кількості тих, хто брав участь у опитуванні. У подальших дослідженнях необхідно змінити формулювання цього запитання, щоб отримати більш релевантні відповіді.

За результатами з'ясування рівня підготовленості студентів до проведення занять в закладах професійної (професійно-технічної) освіти було встановлено, що половина студентів оцінює свій рівень підготовленості до проведення занять як «Скоріше добре». Інша половина студентів поділилася навпіл: чверть студентів свій рівень підготовленості

як «Дуже добре», а інша чверть, або «Погано» або «Складно відповісти». Тобто результати аналізу рівня підготовленості студентів до проведення занять в закладах професійної (професійно-технічної) освіти показали, що адміністрації ЗВО необхідно звернути увагу на реальні результати практичної підготовки студентів.

Для з'ясування необхідності змін в професійній підготовці за обраною спеціальністю студентам було запропоновано дати відповідь у вільній формі. Як зазвичай для таких типів запитань і в цьому випадку була отримана менша кількість відповідей (не відповіло 395 респондентів з 707). Проте аналіз наданих відповідей дає можливість зробити певні висновки. Головні побажання студентів (Більше практичних занять, Більше спеціальних дисциплін, Більше практики на виробництві) можна привести до єдиного знаменника: необхідна більша практична спрямованість навчального процесу.

Наступна група запитань була направлена на з'ясування участі студентів щодо удосконалення організації освітнього процесу у ЗВО. Що стосується оцінки залучення студентів до обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу з педагогами та адміністрацією закладу освіти, то всі результати можна приблизно поділити на три частини. Третина студентів залучалася до обговорення часто, третина – інколи і третина – не залучалася. Думка здобувачів освіти є найважливішим показником визначення якісної діяльності ЗВО. Тому їх залучення до обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу є необхідною умовою підвищення якості освітньої діяльності ЗВО. До речі, відповіді студентів на попереднє запитання демонструють їх зацікавленість у підвищенні якості професійної освіти. Тому безперечно треба звернути увагу на це питання і розробити план дій щодо залучення студентів до обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу.

Наступне запитання було адресоване тим студентам, які залучались до обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу з педагогами та адміністрацією закладу освіти. Запитання ставилося таким чином «Якщо так, то в яких формах це відбувалось?». За результатами обробки відповідей були отримані результати, що наведені у таблиці 5.

Таблиця 5. Розподіл відповідей щодо форм, у яких відбувалось залучення студентів до обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу

К-ть відповідей	% відповідей	Форми обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу
284	40	анкетування з ініціативи викладача
271	38	анкетування з ініціативи адміністрації закладу
173	24	усне опитування з ініціативи викладача
153	22	анкетування з ініціативи органів студентського самоврядування
67	9	листування через скриньку довіри
2	3	листування з викладачом у чаті ДО
1	1,5	усне спілкування з ректором, деканом, куратором
1	1,5	спілкування з ректором

2	3	зустрічі на зборах з деканом та ректором
1	1,5	спілкування з куратором
1	1,5	спільні зустрічі

Найбільш поширена форма залучення студентів до обговорення шляхів удосконалення організації освітнього процесу – це анкетування з ініціативи викладача або анкетування з ініціативи адміністрації закладу. Наступна поширена форма залучення – це усне опитування з ініціативи викладача або анкетування з ініціативи органів студентського самоврядування. Листування студентів через скриньку довіри є може і не дуже поширеною формою їх участі в обговоренні шляхів удосконалення організації освітнього процесу, але вона присутня і у подальшому може набувати більшого поширення.

Окрема група запитань стосувалася інформаційного простору навчального закладу. Так було запропоновано вибрати такі джерела інформації про новини та події в ЗВО, якими користуються студенти:

- офіційний веб-сайт закладу;
- постери, банери, дошки оголошень, екрани в навчальних корпусах;
- офіційна сторінка закладу у facebook;
- офіційна сторінка закладу в twitter;
- газета;
- інформація від викладачів, інших студентів;
- неофіційні сторінки в інтернеті, присвячені закладу, та/або групи в соцмережах.

Результати оцінювання частоти використання джерел інформації про новини та події в ЗВО відображені на рис. 14.

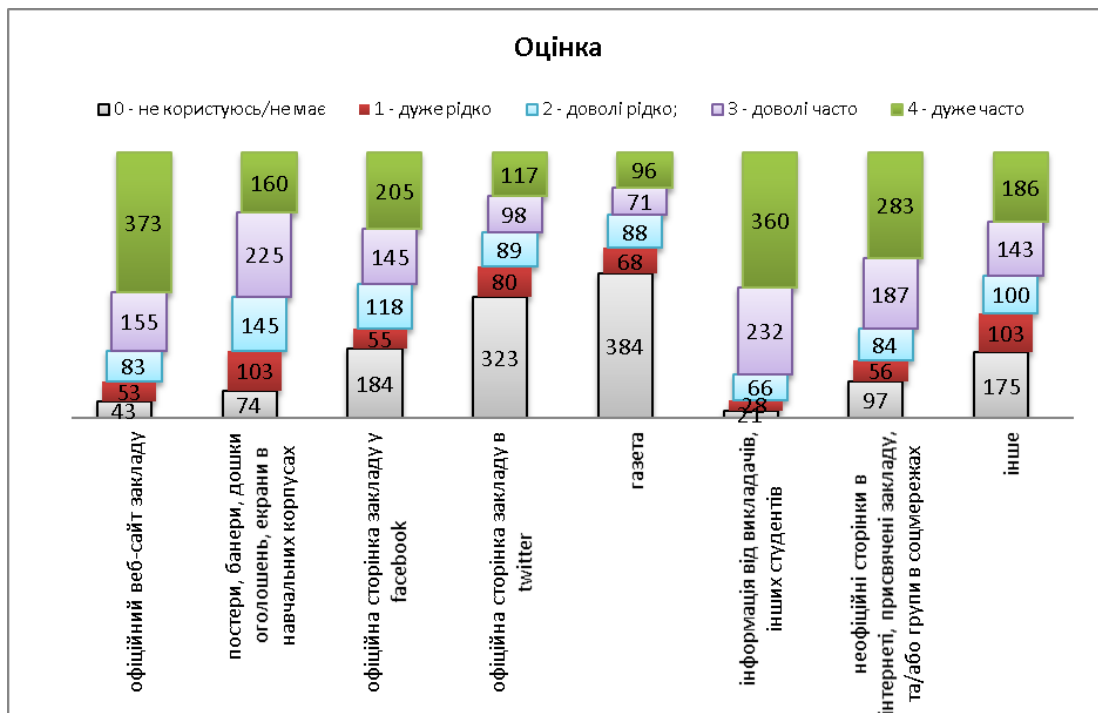

Рис. 14. Результати оцінювання частоти використання джерел інформації про новини та події в ЗВО

Цілком очікуваний результат в оцінюванні частоти використання джерел інформації про новини та події в ЗВО – це найбільша частота використання із всіх джерел інформації офіційного веб-сайту академії, оскільки він виконує роль інтегруючої ланки у формуванні інформаційного середовища академії та в реалізації функцій системи управління навчальним процесом. Головною особливістю веб-сайту академії є те, що він дозволяє будь-якому користувачеві отримати доступ до всіх ресурсів інформаційного середовища академії відповідно до його рівня авторизації. Web-сайт служить відправним пунктом для студентів і викладачів в отриманні затребуваної інформації, доступу до навчального контенту, отриманні інших функціональних сервісів. Практично аналогічну оцінку отримав варіант відповіді «Інформація від викладачів, інших студентів». Але, якщо врахувати, що викладачі і студенти часто-густо транслюють новини з сайту академії, то частота використання сайту, як джерела інформації, буде значно більша. Тобто, обираючи шляхи розповсюдження інформації серед студентства слід враховувати їх переваги та уподобання і слідкувати за зміною пріоритетів у використанні різноманітних сервісів.

В ході дослідження питання щодо володіння інформацією про заклади професійно-технічної освіти, в яких можуть бути працевлаштовані після закінчення навчання здобувачі освіти були отримані такі результати: «Так, повною мірою» 49% респондентів, «Так, але вона дуже обмежена» – 24%, «Ні, не володію» – 27%.

Необхідно більше приділяти уваги щодо поінформованості здобувачів освіти про заклади професійно-технічної освіти, в яких вони можуть бути працевлаштовані після закінчення навчання, а також залучати їх до спільних заходів із ЗП (ПТ) О, у яких бере участь ЗВО.

В табл. 6. наведено розподіл відповідей щодо джерел інформації про заклади професійно-технічної освіти. Результати подані у кількісному та відсотковому вигляді.

Табл. 6. Розподіл відповідей щодо джерел інформації про заклади професійно-технічної освіти

К-ть відповідей	% відповідей	Джерела інформації про заклади професійно-технічної освіти
326	46	інформація від викладачів
326	46	інших студентів
289	41	офіційні веб-сайти закладів
199	28	ярмарки вакансій
199	28	проходження практики в закладі професійно-технічної освіти
188	26	офіційні сторінки закладів у соцмережах
146	21	рекламні буклети, постери, банери, дошки оголошень
134	19	неофіційні сторінки в інтернеті, присвячені закладу, та/або групи в соцмережах
55	8	виставки

Треба сказати, що практично всі перелічені у запитанні варіанти відповідей користуються популярністю у студентів. Це свідчить про реальну зацікавленість потенційних випускників і майбутніх інженерів-педагогів до проблеми працевлаштування, у вирішенні якої інтерес до працевлаштування у ЗП (ПТ) О займає не останнє місце.

Співпраця ЗВО із закладами професійної (професійно-технічної) освіти була предметом дослідження у наступній групі запитань. 25% студентів дали позитивну оцінку рівню такої співпраці, що свідчить про результативну роботу ЗВО у цьому напрямі.

Розподіл результатів відповідей на напрямки питань такої співпраці представлений у таблиці 7.

Таблиця 7. Розподіл відповідей щодо напрямів, у яких доцільно розвивати співпрацю закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів професійної освіти та закладів професійної (професійно-технічної) освіти

Кіл-ть відповідей	% відповідей	Напрями розвитку співпраці закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів професійної освіти та ЗП (ПТ)О
315	44	працевлаштування майбутніх педагогів
285	40	організація та проведення практики студентів
258	36	проведення занять з фахової підготовки

223	31	розроблення змісту освітньої програми
223	31	спільне виконання освітніх (навчальних) проєктів
152	21	проведення занять психолого-педагогічного циклу
59	8	не вважаю доцільним
1	1,5	Не знаю

Аналіз результатів показав, що студенти вважають за доцільне розвивати співпрацю закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів професійної освіти та закладів професійної (професійно-технічної) освіти, практично у всіх напрямках. Дещо з застереженням вони віднесли до проведення занять психолого-педагогічного циклу, але мабуть цих занять їм вистачило і у самій академії.

Цікаво було порівняти оцінки викладачів ЗВО та студентів щодо залучення викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до проведення практичних занять.

Якщо серед викладачів ЗВО вважають за доцільне залучати викладачів закладів професійної (професійно-технічної) для проведення занять у ЗВО 41% осіб, складно відповісти – 36%, не доцільно – 23% осіб, то серед студентів так відповіли 47% студентів, складно відповісти – 39%, ні – 14%. Тобто, хоча студентів, на відміну від викладачів, не цікавить проблема навантаження. Розподіл отриманих груп оцінок суттєво не відрізняється і серед студентів вважає за доцільне залучати викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до проведення практичних занять менша половина.

Деталізація відповідей студентів на попереднє запитання продемонструвала наступний розподіл кількості відповідей по причинах залучення викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до проведення практичних занять (див. табл. 8).

Таблиця 8. Розподіл кількості відповідей за причинами залучення викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти до проведення практичних занять

Кіл-ть відповідей	% відповідей	Причини залучення викладачів ЗП (ПТ)О до проведення практичних занять
44	6	Більший практичний досвід
27	4	Для обміну досвідом
х	2	Складно відповісти
5	0,7	Більший досвід роботи з підлітками

Незначна кількість відповідей пов'язана з тим, що відповіді надавали тільки ті студенти, які вважають за доцільне залучати викладачів закладів професійної (професійно-технічної) для проведення занять у ЗВО

Дослідження стану поточного працевлаштування студентів показало, що 29% студентів постійно поєднує навчання з роботою, яка оплачується. Час від часу поєднує навчання з

роботою, яка оплачується, 42% студентів і 29% студентів не працює. Дівчата та хлопці працюють в однаковій кількості. Цікаво проаналізувати розподіл відповідей на це запитання по роках навчання студентів. Логічно припустити, що студенти першого курсу весь час приділяють навчанню і не відволікаються на інші справи. Проте, за результатами опитування кількість студентів першого курсу, яка працює на постійній роботі, яка оплачується, перевищує кількість працюючих магістрів і тільки поступається кількості працюючих студентів четвертого курсу. Результати відповідей студентів щодо поточного працевлаштування наведені на рис. 15.

Рис. 15. Результати відповідей студентів щодо поточного працевлаштування

Також дослідження стану поточного працевлаштування студентів показало, що робота, на якій працюють студенти повністю відповідає спеціальності/освітній програмі, за якою студенти навчаються тільки у 18% студентів, частково відповідає – у 33%, і зовсім не відповідає – у 29% студентів. Тут слід зазначити, що кількість студентів працюючих за спеціальністю зростає по мірі переходу студентів на старші курси.

Що стосується запитання «Чи бачите Ви себе в майбутньому викладачем закладу професійної (професійно-технічної) освіти?» відповіли «Однозначно, так» 20% студентів, «Скоріше, так» – 27%, «Складно відповісти» – 15%, «Скоріше, ні» – 24%, «Однозначно, ні» – 14%. На жаль, сьогодні більшість випускників інженерно-педагогічних ЗВО з невеликим бажанням йдуть працювати у ЗП (ПТ) О. Це в першу чергу пов'язано із низькою оплатою праці сучасного, перспективного, активного фахівця.

На запитання, яке було задано у додаток до попереднього «Якщо ні, то де Ви маєте намір працювати після закінчення навчання» Розподіл відповідей наведений у таблиці 9.

Таблиця 9. Розподіл відповідей щодо намірів студентів працювати після закінчення навчання, якщо вони не мають наміру працювати в закладах професійної освіти в майбутньому

Кількість відповідей	% відповідей	Майбутнє місце працевлаштування
201	28	місце роботи не буде пов'язане з освітньою діяльністю
106	15	займатись підприємницькою діяльністю в сфері освітніх послуг
45	6	у закладі вищої освіти
43	6,5	у закладі фахової передвищої освіти
28	4	у закладі післядипломної освіти, або центрі освіти дорослих (тренінговому центрі, центрі навчання на виробництві, корпоративного навчання тощо).
22	3	у науковій установі
15	2	у навчально (науково)-методичному центрі (кабінеті) професійно-технічної освіти

На жаль аналіз відповідей студентів свідчить про те, що їх місце роботи не буде пов'язане з освітньою діяльністю. Як вже було зазначено раніше, це в першу чергу пов'язано із низькою оплатою праці сучасного, перспективного, активного фахівця у закладах професійної (професійно-технічної) освіти і незначною перспективою кар'єрного росту у цій сфері.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Аналіз сучасного стану партнерства УІПА з закладами професійно-технічної освіти щодо підготовки викладачів ПТО, спрямованих на розробку та пілотування нових управлінських структур між українськими університетами-партнерами та регіональними закладами ПТО, виявив низку важливих питань щодо шляху модернізації підготовки викладачів ПТО в УІПА та розвиток партнерського управління із закладами професійної освіти.

Основна увага зосереджена на подоланні теоретичних та практичних розбіжностей між університетською освітою та вимогами до викладання у закладах професійної освіти та на створенні нової структури управління на основі партнерства між відповідними зацікавленими сторонами системи підготовки викладачів професійної освіти.

УІПА повністю готова підвищити якість освітніх послуг та розвинути позитивний імідж педагогічної професії. Для цього УІПА бере участь у реформах вітчизняної системи вищої та професійно-технічної освіти, що проводяться Кабінетом Міністрів України, миттєво реагує на вимоги до рівня педагогічної освіти в розвинених країнах світу та

відповідає вимогам вітчизняного та іноземного ринків праці до викладачів ПТО шляхом:

- створення нової системи відбору абітурієнтів (активне використання сучасних соціальних ресурсів для популяризації спеціальності «Професійна освіта» та всіх її спеціалізацій, що відкриваються в УІПА; розширення банку потенційних замовників для підготовки викладачів ПТО; формування та впровадження нових механізмів для побудови діалогу із замовниками та потенційними заявниками);
- відкриття нових спеціалізацій, зокрема «Професійна освіта. Економіка. Економічна та бізнес-освіта», використовуючи досвід відкриття, регуляторного супроводу та підготовки цих фахівців, отриманий в рамках проектів Еразмус +, "Покращення освіти викладачів для прикладного навчання в галузі ПТО (ITE-VET) "№ 574124- EPP-1-2016-1-DE-EPPKA2-SVNE-JP;
- посилення взаємодії УІПА із замовниками для підготовки викладачів ПТО шляхом залучення фахівців даної галузі до навчального процесу УІПА, проведення регулярних спільних семінарів з працівниками Методичного центру, зацікавленими сторонами, роботодавцями тощо;
- оновлення основ та програм педагогічної практики для студентів не лише в Україні, але й за кордоном;
- подальше практико-орієнтоване навчання;
- активне впровадження інноваційних та інтерактивних технологій;
- створення гнучких програм базової педагогічної підготовки та підвищення кваліфікації та стажування викладачів ПТО;
- модернізація навчальних приміщень.

Для вирішення цих проблем, розробки інструментів управління на основі партнерських відносин із закладами професійної освіти та подальшої реалізації проекту Еразмус + «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації професійної освіти вчителів в Україні (ПАГОСТЕ)» УІПА планує відкрити «Центр досконалості викладання та управління для ПТО в Україні», що дозволить забезпечити професійний розвиток адміністрацій та викладачів професійно-технічної освіти на високому рівні. Центр буде сприяти популяризації професійно-технічної освіти в Україні та розвивати системи профорієнтаційної діяльності закладів професійної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Професійна освіта України на шляху до євроінтеграції (1992–2017) / науков. ред. Н.Г. Ничкало; упорядники: Л.В. Горбань, В.П. Тименко. – К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2018. – 358 с.
2. Р.Г. Буянкіна, Е.В. Таптыгіна, Л.В. Рудакова. Мотивация выбора образовательного учреждения абитуриентами. Вузовская педагогика. -С.93 - 96. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/motivatsiya-vybora-obrazovatel'nogo-uchrezhdeniya-abiturientami>.
3. Шарипова Н.А. Факторы, влияющие на выбор вуза абитуриентами. Образование.– С.99–102. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/factory-vliyayuschie-na-vybor-vuza-abiturientami>.
4. Результати дослідження “Абітурієнт-2015”, Кафедра соціології та політології Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». URL: <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/rezultaty-sots-issl-abiturient-2015/>